

Miljøministeriet
Departementet

Den 12. juni 2024
Jr.nr 2021-1298
MIM 73-24

KOMITÉNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakter om godkendelse af anvendelsen af chromtrioxid og natriumdichromat til forkromning i luftfartsindustrien i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitesag)

KOM-dokumenter foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til gennemførelsesretsakter om godkendelse af anvendelsen af stofferne chromtrioxid og natriumdichromat til forkromning i luftfartsindustrien i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitésag). Forslagene giver tilladelse til fortsat anvendelse til den tyske virksomhed Liebherr-Aerospace Lindenberg og den franske virksomhed Ratier-Figeac. Tilladelserne gives efter optag på godkendelseslisten, bilag XIV i REACH, til fortsat at anvende stofferne frem til 2030, 2033 eller 2034, afhængig af anvendelsen. Forslagene forventes drøftet og til afstemning på et møde i REACH-komiteen d. 25.-26. juni 2024. Forslagene forventes ikke at have nævneværdige økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet - ej heller statsfinansielle konsekvenser. Forslagene forventes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark. Regeringen ønsker generelt at begrænse anvendelse af særligt problematiske stoffer i de tilfælde, hvor der ikke kan demonstreres sikker brug, eller hvor der findes egnede alternativer. I de konkrete sager drejer det sig om specifikke anvendelser af stoffet, hvor der ikke findes alternativer. Kommissionen har fastsat krav om yderligere risikohåndteringsforanstaltninger til Liebherr-Aerospace Lindenberg for sikre, at udsættelsen af arbejdstagere minimeres. Regeringen vurderer, at de pålagte krav til virksomhederne vil sikre, at risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold i begge virksomheder lever op til de danske arbejdsmiljøkrav. De anvendte risikohåndteringsforanstaltninger vurderes at leve op til de danske miljøkrav i forhold til at sikre den generelle befolkning via miljøet. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslagene.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt forslag til gennemførelsesretsakter om godkendelse af anvendelsen af chromtrioxid og natriumdichromat til forkromning i luftfartsindustrien.

Forslagene er fremlagt i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH). Forslagene har hjemmel i REACH-forordningens artikel 64, stk. 8.

Forslagene behandles i en undersøgelsesprocedure i REACH-komiteen. Afgiver komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge komitéen et ændret forslag eller inden for en måned kan forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen inden for to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslagene forventes drøftet og til afstemning på et møde i REACH-komiteen d. 25.-26. juni 2024.

Formål og indhold

REACH-forordningens afsnit VII indeholder en godkendelsesordning for særligt problematiske stoffer. Godkendelsesordningens formål er at sikre, at det indre marked fungerer efter hensigten, samtidig med at det sikres, at risici i forbindelse med særligt problematiske stoffer er tilstrækkeligt kontrolleret, og at disse stoffer efterhånden erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige, jf. REACH artikel 55.

Processen med udfasning af særligt problematiske stoffer starter ved optagelsen af stoffet på kandidatlisten, hvor en del virksomheder begynder arbejdet med at skifte til egnede alternativer. Udfasningsprocessen fortsættes ved optagelse på REACH-forordningens bilag XIV (fortegnelse over stoffer, der kræver godkendelse), hvorefter flere virksomheder forventes at udfase stofferne. I sidste ende skal de virksomheder, der stadig har et behov for markedsføring eller anvendelse af stofferne, ansøge om og få godkendelse hertil, idet de skal dokumentere tilstrækkelig kontrol af risici, eller at de socioøkonomiske fordele opvejer risici.

Forordningens bilag XIV indeholder de stoffer, for hvilke der kræves en godkendelse, før de kan markedsføres eller anvendes efter den såkaldte "solnedgangsdato" (det vil sige den dato, hvor anvendelse skal ophøre, med mindre der er indsendt en ansøgning om godkendelse). I ansøgningen om godkendelse af fortsat markedsføring eller anvendelse skal virksomheden godtgøre, at stoffet kan anvendes sikkert, og at der ikke findes egnede alternativer. I de tilfælde, hvor behandling af sagen er påbegyndt efter solnedgangsdatoen, gives godkendelsen fra vedtagelsesdatoen, jf. REACH Afsnit VII.

Forslagene til gennemførelsesretsakter vedrører forvaltningsafgørelser, hvorefter Kommissionen træffer afgørelse vedrørende ansøgninger fra den tyske virksomhed Liebherr-Aerospace Lindenberg og den franske virksomhed Ratier-Figeac om fortsat samlet anvendelse af op til 165,6 tons om året af chromtrioxid:

1. Til anvendelse til funktionel forkromning af aktuatorer og landingsstel i luftfartsindustrien (Liebherr (0,8 ton), Ratier-Figeac (1 ton)).
2. Til anvendelse til funktionel forkromning af aluminiumsdele til brug i luftfartsindustrien. (Liebherr (0,3 ton), Ratier-Figeac (0,7 ton)).

og fortsat anvendelse af op til 200 kg (0,2 ton) om året af natriumdichromat:

3. Til anvendelse til funktionel forkromning af aktuatorer og landingsstel i luftfartsindustrien (Liebherr).

Virksomhederne fremsendte i perioden fra d. 10. november 2021 til d. 19. december 2022 ansøgninger om godkendelse af chromtrioxid og natriumdichromat til ovennævnte anvendelser. Ansøgningerne har i henhold til procedurerne i REACH-forordningen været behandlet af det Europæiske Kemikalieagentur, ECHA, i udvalgene for risikovurdering, RAC, og socioøkonomisk vurdering, SEAC, som i perioden fra d. 8. december 2022 til d. 1. marts 2024 har afgivet følgende udtalelser:

- **RAC** konkluderede, at der ikke kan fastsættes en nedre grænse for, hvornår stofferne er kræftfremkaldende. Udvalget konkluderede endvidere, at de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som er beskrevet i Liebherr's ansøgninger, ikke er passende og effektive i forhold til at begrænse risikoen for arbejdstagere, men passende og effektive i Ratier-Figeac's ansøgning. RAC anbefalede, at Liebherr implementerer yderligere risikohåndteringsforanstaltninger, herunder bl.a. undervisning i korrekt anvendelse af masker, installation af punktudsug og fysisk adskillelse af arbejdsområder. Udvalget konkluderede desuden, at de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som er beskrevet i ansøgningerne, er passende og effektive i forhold til at sikre den generelle befolkning via miljøet. RAC anbefalede for begge ansøgere, at arbejdstageres eksponering i godkendelsesperioden dokumenteres i måleprogrammer samt måleprogrammer for udledningen til miljøet. Derudover er det et krav, at begge ansøgere udfører studier for at vurdere mulighederne for at reducere udsættelsen for arbejdstagere yderligere, herunder yderligere brug af lukkede systemer og automatisering for visse processer.
- **SEAC** konkluderede, at der ikke på nuværende tidspunkt findes alternative stoffer eller teknologier, som er teknisk og økonomisk gennemførlige for ansøgerne. Udvalget finder ansøgernes substitutionsplaner troværdige for de søgte 9 års (Ratier-Figeac, anvendelse 2) og 12 års (Liebherr og Ratier-Figeac, anvendelse 1, Liebherr anvendelse 2 og 3) godkendelsesperioder. SEAC har desuden konkluderet, at ansøgerne har påvist, at de socioøkonomiske fordele opvejer de risici for menneskers sundhed eller miljøet, der følger af anvendelserne af stoffet. SEAC har anbefalet, at fristen for fornyet vurdering sættes til november 2030 (Ratier-Figeac, anvendelse 2), november 2033 (Ratier-Figeac, anvendelse 1), februar 2034 (Liebherr, anvendelse 1 og 2) og december 2034 (Liebherr, anvendelse 3).

Kommissionen anbefaler på den baggrund, at der gives godkendelse med frist for fornyet vurdering indtil november 2030 (Ratier-Figeac, anvendelse 2), november 2033 (Ratier-Figeac, anvendelse 1), februar 2034 (Liebherr, anvendelse 1 og 2) og december 2034 (Liebherr, anvendelse 3) under forudsætning af anvendelse af de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som ansøgerne har beskrevet. Derudover er det en forudsætning, at ansøgerne implementerer RAC's anbefalinger, samt gennemfører måleprogrammer for arbejdstagernes udsættelse og for udledningen til miljøet.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslagene til gennemførelsesretsakter.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslagene er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakter under REACH-forordningen har direkte retsvirkning i Danmark og skal ikke implementeres i dansk ret.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslagene har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Forslagene har ingen statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslagene skønnes ikke at medføre væsentlige erhvervs- eller samfundsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

En vedtagelse af forslagene skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Et notat om forslagene har været i høring i EU-Miljøspecialudvalget. Der er ikke indkommet bemærkninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

På baggrund af tidligere afstemninger om lignende forslag forventes der at være et kvalificeret flertal for forslagene blandt medlemsstaterne.

Regeringens generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at de særligt problematiske stoffer, som er prioriteret og optaget på REACH, Bilag XIV, som udgangspunkt skal erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige. Indtil dette kan opnås, skal risici ved fortsat anvendelse være tilstrækkeligt kontrolleret, eller de socioøkonomiske fordele ved fortsat brug skal opveje eventuelle risici for mennesker og miljø.

Forslagene til gennemførelsesretsakter tager udgangspunkt i, at ansøgerne skal overholde de generelle krav i REACH om kontrol af risici for mennesker og miljø samt gældende arbejdsmiljø- og miljøkrav. Regeringer finder, at der ikke på nuværende tidspunkt findes egnede alternativer til de specifikke anvendelser. Regeringen finder endvidere, at de pålagte krav til virksomhederne vil sikre, at risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold i begge virksomheder lever op til de danske arbejdsmiljøkrav. De anvendte risikohåndteringsforanstaltninger vurderes at leve op de danske miljøkrav i forhold til at sikre den generelle befolkning via miljøet.

Regering agter på den baggrund at støtte forslagene.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.